

VALALICKÉ NOVINKY

Ročník XXVII.
Číslo 1, bezplatne
www.valaliky.sk

Skríningové testovanie v číslach

V rámci 16 kôl skríningového testovania na ochorenie Covid-19 sme od januára uskutočnili 27 269 testov a podchytili 86 pozitívnych občanov.

O hladký priebeh testovania sa staralo 8 zdravotníkov a 60 dobrovoľníkov vrátane vojakov, dobrovoľných hasičov, členov mobilnej poriadkovej služby a zamestnancov obecného úradu. Testovanie sme sa snažili týždeň od týždňa vylepšiť a zefektívniť. Postupne sa doplňovala databá-

za testovaných a znižovala doba čakania na výsledok testu. Dnes vám zašleme výsledok testu aj prostredníctvom sms. Prehľad o počte čakajúcich sme občanom sprostredkovali prostredníctvom živého prenosu - kamery na parkovisku pred obecným úradom a kamery z ATRIA KD.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa na testovaní akokoľvek podieľali. Dúfame, že sme aspoň svojou troškou pomohli spomaliť šírenie koronavírusu.

Martina Matiová
foto: Štefan Petrik

Z PRACOVNÉHO STOLA STAROSTU

šieho vonku, pandémie udrela ešte väčšou silou. Život je to najcennejšie čo človek má a tak sme začali dodržiavať protipandemické opatrenia. Kto môže, pracuje z domu a žiaci našich škôl sa učili tzv. dištančnou formou. Zdá sa, že to najhoršie máme za sebou a každodenný život sa pozvoľna vracia do starých koľají. Verím, že svojou zodpovednosťou a disciplinovanosťou nedovolíme, aby vírus na jeseň udrel novou silou.

Mimoriadny režim na obecnom úrade ako aj pravidelné testovanie nám zobralo veľa času a energie. Napriek tomu pokračujeme pri realizácii a prí-

prave rozvojových projektov. Píšeme o tom na inom mieste našich novín. V tejto súvislosti chcem poukázať na jeden problém. Po minulé roky sme komunálne služby (kosenie trávy, koše, poriadok na verejných priestranstvách, oprava chodníkov, údržba obecného majetku, ...) zabezpečovali prostredníctvom pracovníkov, ktorých sme zamestnávali cez projekty Úradu práce. Keďže všetky financie sú v súčasnosti smerované pre tých, ktorí nemohli kvôli núdzovému stavu vykonávať svoju zárobkovú činnosť, nedostaneme na tzv. verejnoprospešné práce ani cent. Na zabezpečenie

najnutnejších úloh sme museli zamestnať niekoľkých pracovníkov na dobu určitú, ktorých bude menej ako v minulosti. Preto chcem poprosiť o pochopenie a trpezlivosť. Bude to celé za viac peňazí a menej muziky.

Rok s pandemiou nám veľa zobral, ale aj mnohému nás naučil. Museli sme zrušiť pravidelné akcie, plánované stretnutia s priateľmi a známymi, ale spoznali sme nových ľudí, ktorí nás môžu obohatiť.

Želám nám veľa zdravia, energie a trpezlivosti do ďalších dní s vierou, že to zlé dokážeme spolu prekonať.

Štefan Petrik

Už je to viac ako rok, čo celá naša krajina a vlastne celý svet čelí veľkému problému, ktorý je oveľa väčší ako bežné obecné starosti. Keď sme si minulé leto mysleli, že sme z najhor-

OZNÁMENIE

OZNÁMENIE O PREROKOVANÍ KONCEPTU ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE VALALIKY A SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Obec Valaliky v súlade s ustanovením §21 ods. (3) stavebného zákona

oznamuje verejnosti,

že prerokovanie KONCEPTU Územného plánu obce VALALIKY a Správy o hodnotení strategického dokumentu sa uskutoční v termíne 17.05.2021 do 17.06.2021

Prerokovanie s odborným výkladom spracovateľa sa uskutoční **dňa 3. júna 2021 (vo štvrtok) o 16,00 hod. v priestoroch Obecného úradu vo Valalikoch.**

Koncept a Správa o hodnotení strategického dokumentu sú uložené k nahliadnutiu na Obecnom úrade vo Valalikoch každý pracovný deň počas úradných hodín a sú zverejnené na internetovej stránke obce: www.valaliky.sk

Pripomienky a námietky je potrebné doručiť písomne na adresu: **Obec Valaliky, Poľná č. 165/8, 044 13 Valaliky alebo emailom na adresu: obec@valaliky.sk**

V zmysle príslušných ustanovení stavebného zákona Vás žiadame o zaslanie písomných pripomienok k zadaniu územnoplánovacej dokumentácie do 30 dní odo dňa zverejnenia tohto oznámenia, t.j. najneskôr do 17.06.2021.

DOBRE VEDIET, ŽE...

• V mesiaci apríl začali zasielať občanom pracovníčky referátu daní a poplatkov výmery ohľadom dane z nehnuteľností, dane za psa, poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za rok 2021. Výmery spracovávajú postupne po častiach obce, pričom začali časťou Buzice. Z dôvodu mimoriadnej situácie ohľadom výskytu koronavírusu, prosíme občanov, aby pri platbe uprednostňovali internetbanking - prevod na účet. Číslo účtu obce Valaliky a variabilné symboly sú uvedené na rozhodnutiach - výmeroch. Variabilné symboly sú rôzne pre daň z nehnuteľnosti, daň za psa a poplatku za komunálne odpady. Prípadne môžu občania využiť aj platbu cez QR kód, ktorý je taktiež uvedený na výmeroch.

V roku 2020 bolo vyvezené:

• **Tuhý domový odpad** – 314,00 t – úbytok oproti roku 2019 o 149,52 t / t.j. súčet odpadu vyvezeného od občanov na základe objednávky našim motorovým vozidlom a odpadu z cintorínov, okrem zberu smetných nádob/.

• **Drobný stavebný odpad** – 192,982 t a to je len odpad vyvezení od občanov. Obec vyinkasovala za túto službu občanom sumu vo výške 2.894,73 eur.

V rámci stavebných prác na majetku obce bolo vyvezených 36,340 t drobného stavebného odpadu.

• **Konáre** – 98,430 t

• **Bioodpad** – 16,050 t v týchto prípadoch sa to nedá porovnať, pretože až tohto roku sme začali triediť bioodpad a konáre zvlášť.

• **Vodič IVEC-a** najazdil 19.023 km, nárast oproti roku 2019 o 1.678 km

• **Spotreba nafty:** 3.316,5 l, nárast oproti roku 2019 o 252,78 l

• **Za spotrebovanú naftu** sme uhradili 3.544,67 eur.

Ako dopadlo samosčítanie obyvateľov

V rámci elektronického samosčítania sa vo Valalikoch sčítalo 88,2 % obyvateľov, čo predstavuje presne **4022 obyvateľov** Valalík. Ďakujeme každému jednému z Vás, ktorí ste si splnili túto zákonnú povinnosť.

Sčítat sa musí ešte cca 500 obyvateľov. Z monitorovania sčítania vyplýva, že vo viac ako 200 domácnostiach sa neschítali všetci členovia domácnosti. Predpokladáme, že

neboli sčítaní niektorí starší obyvatelia, obyvatelia bez počítača a internetu, ale v mnohých prípadoch neboli sčítané aj deti. Pri otázke koľko máte živonarodených detí, pravdepodobne niektorí rodičia uviedli len počet detí. Rodičia svoje deti neschítali zadaním rodného čísla dieťaťa. To znamená, že deti nie sú sčítané!!! Napr. rodič uviedol, že má dve

deti (Janka a Marienku), to však nestačí. Aby boli sčítané aj deti bolo potrebné uviesť rodné číslo Janka a vyplniť všetky otázky za Janka (čiže, sčítať ho), a tak isto uviesť Marienkinu rodné číslo, vyplniť všetky otázky týkajúce sa Marienky, a tak ju „sčítať“. Ak si nie ste istí, či sú vo vašej domácnosti všetci sčítaní, môžete si to overiť na kontaktnom mieste, zriadenom na Obecnom úrade Valaliky. **Gabriela Lukáčová**

Asistované sčítanie sa začína

Ak ste sa z rôznych dôvodov **nemohli zapojiť do elektronického sčítania samosčítaním**, ktoré sa skončilo 31. marca 2021, **máte možnosť urobiť tak v druhej fáze - v rámci asistovaného sčítania.** Na základe rozhodnutia predsedu Štatistického úradu Slovenskej republiky z 21. apríla 2021 **bude asistované sčítanie trvať 6 týždňov od 3.5.2021 do 13.6.2021.**

Pri asistovanom sčítaní **obyvateľovi pomôže sčítať sa mobilný alebo stacionárny asistent (čiže poverený pracovník úradu).** Obec Valaliky zriadila na účely asistovaného sčítania kontaktné miesto na Obecnom úrade Valaliky, teda miesto, kde sa neschítaný obyvateľ môže sčítať počas vymedzených prevádzkových hodín v pracovných dňoch. Na kontaktnom mieste obyvateľ môže **požiadať o pomoc stacionárneho asistenta, čiže pracovníka úradu, alebo mu asistent poskytne počítač, aby sa sčítal sám. Preukázanie občianskym preukazom a u detí rodným listom, je povinné.**

Ak sa obyvateľ **nemôže dostať na kontaktné miesto** v čase prevádzkových hodín, **môže si objednať mobilného asistenta**, ktorý príde k nemu domov, a **to telefonicky na telefónnom čísle obce 055/2028953** alebo môže zavolať na call centrum **02/20 92 49 19 a 02/22 11 99 99.** Pri telefonickom rozhovore uvidíte meno a priezvisko, ulicu, súpisné číslo, orientačné číslo

a telefonický kontakt. Mobilný asistent Vás bude kontaktovať za účelom dohodnutia si **konkrétneho termínu.** Samotné sčítanie neprebíha formou telefonického rozhovoru. **Telefonicky prebieha len objednanie služby mobilného asistenta.** Mobilný asistent navštívi obyvateľa v dohodnutom čase a sčíta ho pomocou tabletu.

Na kontaktnom mieste platia hygienicko-epidemiologické opatrenia (rúško, odstup, vstup po jednom, použitie ochranných prostriedkov), to isté platí aj v samotnej domácnosti. **Obyvateľ v povinnej domácej karanténe nemôže navštíviť kontaktné miesto, ani ho nemôže navštíviť mobilný asistent (môže tak urobiť až po uplynutí tejto karantény).**

Starosta obce poveril asistovaním sčítaním tieto osoby:

Stacionárny asistent na kon-

taktnom mieste: Ing. Gabriela Lukáčová (zároveň kontaktná osoba zodpovedná za Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021 v obci Valaliky).

Mobilní asistenti: Mgr. Kvetoslava Bakšiová, PhDr. Ivana Demeterová, Erika Peterčáková, Emília Sviatková.

Informácie o asistovanom sčítaní nájdete aj na web stránke <https://www.scitanie.sk/scitanie-obyvatelov/asistovane-scitanie>.

Prevádzková doba na kontaktnom mieste (t.č. 055/2028953)

Pondelok	08:00 - 12:00
Utorok	08:00 - 10:00
Streda	08:00 - 12:00 13:00 - 15:00
Štvrtok	08:00 - 10:00
Piatok	08:00 - 10:00

Odbor prevencie kriminality kancelárie ministerstva vnútra SR v spolupráci so Štatistickým úradom SR odporúča byť obozretný v súvislosti s výskytom falošných asistentov sčítania a v prípade podozrenia kontaktovať políciu na č. 158, alebo informačnú kanceláriu Košice pre obeť trestných činov na č. 055/6001445 alebo 0908 734 961. **Gabriela Lukáčová**

SENIORI, POZOR NA FALOŠNÝCH SČÍTAČÍCH ASISTENTOV!

Z rokovaní Obecného zastupiteľstva Valaliky

Naposledy sme obyvateľov informovali o záveroch z rokovaní nášho zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnilo v septembri minulého roku. Odvtedy poslanci zasadali ešte trikrát v roku 2020 a posledné zasadnutie sa uskutočnilo 17. marca 2021.

Program októbrového zasadnutia zastupiteľstva znova ovplyvnila pandémia koronavírusu, keď došlo k vypusteniu niektorých bodov z programu. Starosta obce informoval, že z toho istého dôvodu došlo aj k odloženiu prerokovania nového územného plánu obce, pričom termín prerokovania ešte stále nie je známy. Pozitívnejšou správou je, že bolo doplnené verejné osvetlenie na viacerých lokalitách, či už na chodníku medzi Hlavnou a Slnecnou ulicou, priestranstve za pekárňou, prechod pre chodcov pri cintoríne v časti Bernátovce ako aj križovatka ulíc Hlavná – Staničná. Na základe predložených žiadostí bola poskytnutá dotácia vo výške 800 € pre občianske združenie Abovian, ktoré sa venuje florbalu a dotácia vo výške 2000 € pre občianske združenie Parádne ňvesti za účelom vydania nového CD. V súvislosti s odchodom našej dlhoročnej zubnej lekárky MUDr. Podhradskej do dôchodku, obec uzatvorila nájomnú zmluvu na prenájom priestorov v Obvodnom zdravotnom stredisku so spoločnosťou DV Dent s.r.o., ktorá odkúpila spoločnosť už bývalej zubnej lekárky. Rozhovor s novou zubnou lekárkou MDDr. Dušanou Vykoukalovou Vám prinesieme v budúcom čísle našich novín. Na základe výpovede zo strany nájomcu bola ukončená nájomná zmluva na prenájom priestorov bývalého poštového novinového stánku pri autobusovej zastávke v časti Všetehsvätých. Keďže priestor je potrebné zrekonštruovať, obec zatiaľ nevyhlásila súťaž na nový prenájom.

Prístavba k Obvodnému zdravotnému stredisku

Aj na novembrovom zasadnutí starosta obce informoval o prácach, ktoré sa realizujú v súvislosti s prístavbou k Obvodnému zdravotnému stredisku. Po ukončení bude stavba slúžiť pre účely rehabilitácie, ktorá sa tam presťahuje z priestorov, ktoré využíva v budove materskej školy. Uvoľnené priestory budú zrekonštruované a vytvorí sa ďalšia, v poradí už ôsma škôlkárska trieda. Starosta obce verí, že sa na rekonštrukciu podarí získať finančné prostriedky z eurofondov, pričom plánuje budovu aj zatepliť a vybudovať novú terasu smerom od detského ihriska. V jeseni sa ukončili rekonštrukčné práce na chodníku pri Hlavnej ulici, pričom teraz už znova pokračujú na tej istej strane smerom do Čane. Jesenné obdobie sa využilo aj

na výsadbu 28 kusov drevín na verejných priestranstvách našej obce. Dôležitým bodom programu bol plán investičnej výstavby na rok 2021. V tomto roku sú plánované búracie práce starej jedálne pri ZŠ, rozšírenie kapacity Materskej školy vrátane zateplenia budovy, revitalizácia parku na Podlesnej ulici, revitalizácia ihriska Detský svet, osvetlenie parku pred kostolom, projektová dokumentácia na realizáciu parku na Slnecnej ulici, oplotenie multifunkčného ihriska. Na základe požiadavky poslancov sa do plánu investícií zahrnuje aj spracovanie projektovej dokumentácie na osvetlenie cintorína v časti Buzice a Bernátovce. V rámci neinvestičných plánov bolo schválené pokračovanie v oprave chodníkov v obci, položení dlažby na dvore

pri pekárni v časti Buzice, úprava dvora za bývalou práčovňou pri Kultúrnom dome, výstavba prístreškov pri Obecnom úrade a Kultúrnom dome. Na základe požiadavky poslancov sa do plánu neinvestičných činností zahrnuje aj spracovanie projektovej dokumentácie na osvetlenie domu smútku. Na základe žiadostí poslanci rozhodli o poskytnutí dotácií z rozpočtu obce na rok 2021 na činnosť jednotlivých združení nasledovne: Stolnotenisový oddiel Valaliky 17 000 €, Parádne ňvesti 1000 €, Kadlubek 3000 €, Futbalový klub FC Valaliky 15 000 €, SK Sípky Valaliky '97 - 1200 € a pre Bedmintonový klub Valaliky 2400 €. Za účelom umiestnenia nabíjacej stanice pre skútre na budove Obecného úradu Valaliky, obec uzatvorila nájomnú zmluvu so spoločnosťou Antik Telecom s.r.o. Poslanci sa zaoberali návrhom na uzatvorenie dodatku k nájomnej zmluve s lekárnou Prameň Zdrav spol. s.r.o., ktorej predmetom je zmena doby trvania nájmu z doby neurčitej na dobu určitú, a to na 10 rokov z dôvodu, že konateľ plánuje spoločnosť predať a nový vlastník chce priestory zrekonštruovať. Aj ďalšia žiadosť, ktorej predmetom je návrh na uzatvorenie zmluvy o budúcej nájomnej zmluve na prenájom nebytových priestorov ešte iba plánovanej prístavby k Obvodnému zdravotnému stredisku

Interiér prístavby

Interiér prístavby

okrem iného aj pre účely lekárne, bola odročená na nasledujúce zasadnutie zastupiteľstva. Stavebná komisia sa má zaoberať žiadosťou vlastníkov bytov na Čorgovskej ulici o odpredaj pozemku parcela č. KNC 954/1 k.ú. Valaliky. Je to pozemok, ktorý sa nachádza v okolí bytového domu.

Na decembrovom zasadnutí bol schválený rozpočet obce na rok 2021, ktorý je zverejnený na webovom sídle obce www.valaliky.sk. Jeho súčasťou bude aj schválená dotácia vo výške 5000 € pre občianske združenie HC Valaliky. Predmetom rokovania boli aj návrhy všeobecne záväzných nariadení. Schválením VZN č. 3/2020 o sumách úhrad za poskytovanie opatrovateľskej služby, spôsobu jej určenia a platenia došlo k zvýšeniu úhrad za poskytovanie opatrovateľskej služby, ktorá sa poskytuje v pracovných dňoch na sumu 0,50 € za každú i začatú hodinu. Na základe VZN č. 4/2020 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady došlo k zvýšeniu poplatku za komunálny odpad z výšky 20,13 €/rok/osobu na 21,54 €/rok/osobu, a to z dôvodu zvýšenej produkcie odpadu občanmi obce. Aj týmto chceme obyvateľov našej obce vyzvať k zvýšenému triedeniu separovateľných zložiek odpadu. Čím menej separujeme, tým viac platíme za komunálny odpad.

VZN 5/2020 je o dotáciách, ktoré sa poskytujú fyzickým osobám a právnickým osobám na území obce. Poslanci sa na rokovaní vrátili k žiadosti nového nájomcu lekárne o uzatvorenie zmluvy o budúcej nájmovej zmluve. Na základe predchádzajúceho pracovného stretnutia poslancov zastupiteľstva so zástupkyňou spoločnosti Prameň Zdrav s.r.o. a právneho zástupcu obce doc. JUDr. Radomíra Jakaba, PhD., poslanci schválili uzatvorenie dodatku, ktorým sa obec zaväzuje v prípade vybudovania prístavby k zdravotnému stredisku, prednostne ponúknuť tieto priestory pre účely lekárne pre súčasného nájomcu v prípade, že to nebude

v rozpore s právnymi predpismi. Poslanci schválili uzatvorenie „Memoranda o spolupráci na príprave Integrovannej územnej stratégie udržateľného mestského rozvoja funkčnej oblasti mesta Košice“ s mestom Košice a starostami z obcí okresu Košice – okolie, predmetom ktorého je riešenie spoločného postupu pri plánovaní a rozvoji mesta Košice a okolitých obcí v programovom období 2021 – 2027.

Prvé zasadnutie Obecného zastupiteľstva Valaliky v roku 2021 sa uskutočnilo 17. marca. V rámci bodu koncepcie a programy obce starosta obce informoval, že z dôvodu ochorenia pracovníkov spoločnosti, ktorá realizuje stavbu CIZS Valaliky, sa presúva termín ukončenia na 31. máj 2021. Obec získala finančné prostriedky na inštaláciu tepelného čerpadla v budove základnej školy, pričom už bola podpísaná zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z eurofondov. Prebieha súťaž na vypracovanie projektovej dokumentácie na opravu strechy Kultúrneho domu. Táto bola naposledy rekonštruovaná v roku 1996. V súčasnosti strecha preteká a je nutná jej oprava. Bol objednaný projekt na osvetlenie cintorína v časti Buzice a Bernátovce. Na základe projektovej dokumentácie na rozšírenie vodovodu a kanalizácie v obci, obec požiada o vydanie územného rozhodnutia na stavbu. Ide o ulice Malá, Poľná, Pri studničke a Športová. Ak bude vydané aj stavebné povolenie na stavbu, obec ho odovzdá investorovi, ktorým je Východoslovenská vodárenská spoločnosť. Na zasadnutí bolo schválené nariadenie o výške dotácií na prevádzku a mzdy na žiakov v školách a školských zariadeniach na území obce. Za účelom preložky elektroenergetického zariadenia v súvislosti s realizáciou prístavby k zdravotnému stredisku, poslanci schválili zriadenie vecného bremena na pozemkoch vo vlastníctve obce v prospech Východoslovenskej distribučnej spoločnosti.

Jana Pelegrin
foto: Ondrej Palenčár

Bezpečnosť je dôležitá

Kým v deväťdesiatych rokoch nás trápila predovšetkým nezamestnanosť a ďalšie sociálne aspekty života, v súčasnosti začína byť veľkým problémom bezpečnosť. Aj preto sme opätovne požiadali o dotáciu na rozšírenie kamerového systému z projektu v oblasti prevencie kriminality – rozširovanie kamerových systémov. Poskytovateľom financií je Ministerstvo vnútra. Nové kamery sme umiestnili na vstup do obce od Košíc a od obce Geča. Časom by mali byť predmetné kamery vybavené softvérom, ktorý by umožňoval zistiť podľa evidenčného čísla aké autá prichádzali alebo opúšťali obec v určitom časovom úseku.

Text a foto: Štefan Petrik

ZMENA ÚRADNÝCH HODÍN

Od pondelka 17.5.2021 sa menia úradne hodiny na Obecnou úradu Valaliky:

Pondelok, štvrtok : 7.30 - 15.30 hod.

Utorok: nestránkový deň

Streda: 7.30 - 17.30 hod.

Piatok: 7.30 - 13.00 hod.

Poludňajšia prestávka: 12.00 - 12.30 hod.

SPOMÍNAME...

- **Január 2021:** Mária Sedláková, Antónia Mitrová, Alžbeta Lukáčová, Helena Klučárová, Milan Mitro, Jaroslav Sajko, František Róka
- **Február 2021:** Margita Fabišková, Jozef Fabišík, Margita Lešková, Anna Prokopičová, Mikuláš Bakoš, Agnesa Gábrišová, Anton Bakši, Jozef Eliáš
- **Marec 2021:** Ján Pivovarník, Margita Orosová, Helena Buzogová, Ladislav Klimek,
- **Apríl 2021:** Regina Tomčová, František Mitro, Štefan Holec

Štatistika za rok 2020

Počet obyvateľov k 31.12.2020						
	I. Buzice	II. Bernátovce	III. Vsechsvätých	IV. Košťany	Obec	Spolu
Muži	741	590	442	376	69	2218
Ženy	769	608	453	392	61	2283
Spolu	1510	1198	895	768	130	4501

Vysvetlivky: Obec, znamená obyvateľ prihlásený na trvalý pobyt Valaliky, čiže bez konkrétnej adresy, tzv. „bezdomovec“.

Počet narodených od 1.1.2020 do 31.12.2020						
	I. Buzice	II. Bernátovce	III. Vsechsvätých	IV. Košťany	Obec	Spolu
Muži	10	8	2	5	2	27
Ženy	10	6	9	6	3	34
Spolu	20	14	11	11	5	61

Počet zomrelých od 1.1.2020 do 31.12.2020						
	I. Buzice	II. Bernátovce	III. Vsechsvätých	IV. Košťany	Obec	Spolu
Muži	7	7	3	4	3	24
Ženy	5	3	4	4	1	17
Spolu	12	10	7	8	4	41

Počet odsťahovaných od 1.1.2020 do 31.12.2020						
	I. Buzice	II. Bernátovce	III. Vsechsvätých	IV. Košťany	V. Obec	Spolu
Spolu	45	18	7	2	6	78

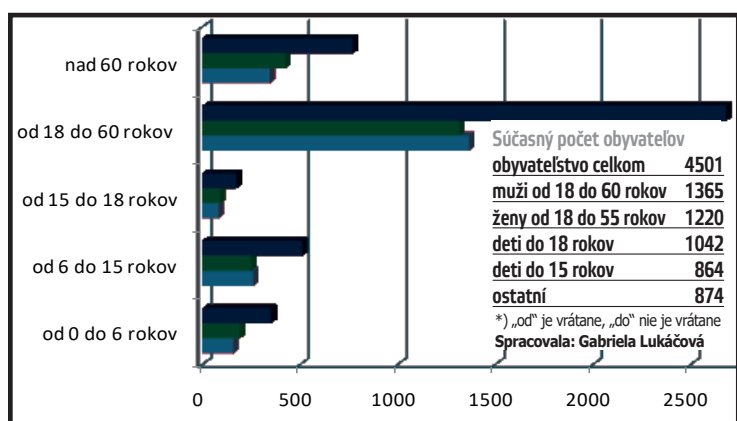
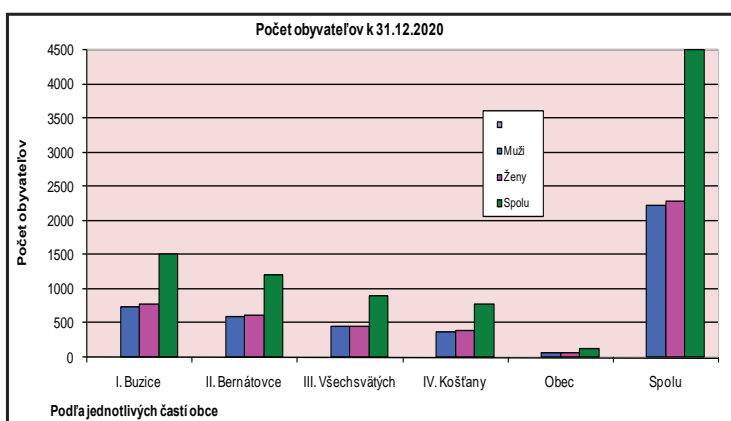
Počet prístahovaných od 1.1.2020 do 31.12.2020						
	I. Buzice	II. Bernátovce	III. Vsechsvätých	IV. Košťany	V. Obec	Spolu
Spolu	36	19	4	18	0	77

Uzavreté manželstvá	
Spolu	33
z toho	
uzavretých v obci	11
uzavretých mimo obec	22

Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	
Anglická	2
Česká	10
Maďarská	7
Rómska	749
Ruská/Ukrajinská	2
Slovenská	3731
Spolu	4501

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2020			
	Muži	Ženy	Spolu
od 0 do 6 rokov	160	193	353
od 6 do 15 rokov	262	252	514
od 15 do 18 rokov	84	93	177
od 18 do 60 rokov	1366	1318	2684
nad 60 rokov	346	427	773
*) "od" je vrátane, "do" nie je vrátane			
Spolu	2218	2283	4501

Priemerný vek	36,86
Najnižší vek	0
Najvyšší vek	98

Prekvapenie v knižnici

Vďaka uvoľňovaniu opatrení, ktoré boli zavedené proti šíreniu koronavírusu, sa po niekoľkých týždňoch otvorila **Obecná knižnica Valaliky**.

Na čitateľov čakalo prekvapenie - kolekcia nových kníh zakúpených z dotácie Fondu na podporu umenia. Vďaka dotácií pribudlo do počtu našej knižnice 184 publikácií v hodnote 2000 €. Okrem toho obec z vlastných zdrojov zakúpila ďalších 93 publikácií v hodnote 871 €. Spolu sa náš knižničný fond rozrástol o 138 kníh krásnej literatúry pre dospelých, 34 odborných publikácií pre dospelých, 95 ks krásnej literatúry pre deti a 10 odborných publikácií pre deti.

Dúfame, že si každý čitateľ v knižnici nájde tú svoju knihu. Knižnica je otvorená v pondelok od 12.30 do 15.30, v stredu od 7.30 do 17.30 a vo štvrtok od 7.30 do 15.30 hod. Poludňajšia prestávka je od 12.00 do 12.30 hod.

V priebehu minulého roka sme vyradili 400 kníh, ktoré konečne

môžeme čitateľom ponúknuť prostredníctvom burzy. Knihy sú vystavené vo vestibule KD a vyplatiť ich môžete (0,20 €/ks) vo výpožičnom čase v knižnici alebo na oddelení daní a poplatkov. Nákup kníh bol realizovaný

prostredníctvom dotácie z Fondu na podporu umenia.

Text a foto: Martina Matiová

Ako sme šili cez počítač

Pandémia koronavírusu vstúpila do života nás všetkých a ovplyvnila aj plány FSK Kadlubek.

Keďže sme začali pracovať na projekte s názvom – Čo nás babka naučila - učenie šitia krojov pod vedením starších a skúsených žien, koronakríza nás prinútila zmeniť spôsob realizácie nášho projektu. Kvôli covidu sme sa nemohli osobne stretávať. Napojili sme naše ženičky na kameru a učenie šitia sme realizovali pomocou online prenosov. Tak sa nám podarilo v bezpečí pokračovať v našich

plánoch. Popri výrobe krojov, ktoré boli súčasťou projektu, sme si zhotovili aj všeličo možné s folklórnou tematikou. Vyrobili sme rúška, krojové bábiky, šatky, vreckovky ale aj omšové rúcho. Každé naše stretnutie sme si spríjemnili spevom. Už sa nevieme dočkať, kedy všetko dokončíme a budeme môcť svoje kroje ukázať verejnosti. Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Text a foto: Pavol Kacvinský

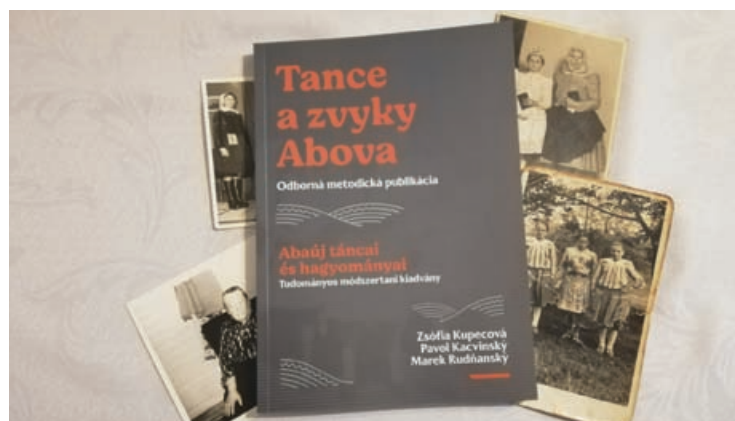
Nová publikácia aj o Valalikoch

Už niekoľko rokov sa milovníci folklóru v Košiciach a okolí podieľajú na vzdelávacích aktivitách v oblasti tradičnej ľudovej kultúry.

Špeciálne sa zameriavajú na región Abov. Pred rokom si niektorí z nich povedali, že by bolo vhodné zostaviť publikáciu, ktorá by obsahovala výsledky jednotlivých aktivít. A tak si v priebehu minulého roka dala trojica autorov za cieľ spísať tému, ktorá je ich srdcu blízka. Vznikli tak tri štúdie od autorov Zsófie Kupecovej, Pavla Kacvinského a Mareka Rudňanského. Názov knihy je Tance a zvyky Abova. Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na

podporu umenia. Kniha je odbornou metodickou publikáciou a sú v nej zastúpené so svojimi krojmi aj Valaliky. Pod názvom Tradičný ženský ľudový odev obce Valaliky sa skrýva štúdia o ženskom odevu z našej obce, pričom jeho prvky môžeme vidieť aj v okolitých dedinách. V práci sa opisuje vývoj od detského, cez dievčenský až po ženský tradičný odev u nás v priebehu celého 20. storočia. Kniha je prínosná aj tým, že je preložená do maďarčiny. Veríme, že časom sa podarí spracovať a vydať aj ďalšie metodické príručky, ktorými sa zachovávajú informácie o našom kultúrnom dedičstve.

Text a foto: Pavol Kacvinský

Múdre hranie v našej materskej škole

V januári tohto roku Ministerstvo školstva vedy výskumu a športu vyhlásilo materským školám výzvu na predloženie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na rozvojový projekt „Múdre hranie“.

Hlavným cieľom výzvy bola podpora zlepšenia vybavenia materských škôl didaktickými pomôckami v oblasti detských kníh a didaktických pomôcok slúžiacich na rozvoj matematickej a informatickej gramotnosti, prírodovednej gramotnosti, technických zručností, psychomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, rozvoj reči a hudobnej a umeleckej expresie. Hneď sme sa toho chytili a naplánovali si, čo najviac potrebujeme a hlavne, čím najviac potešíme naše detičky. Máme veľkú radosť z toho, že naša materská škola vo výzve **uspela** (úspešných 706 žiadateľov z 2221 žiadostí) a bola nám schválená suma vo výške **1000 eur** na nákup detských kníh, didaktických pomôcok na rozvoj jemnej motoriky, matematickej a **predčitateľskej gramotnosti**.

Úlohou výchovy a vzdelávania v materskej škole je pripraviť deti na vstup do základnej školy. Veľkú pozornosť v našej materskej škole preto venujeme rozvíjaniu predčitateľskej gra-

motnosti u detí. Prostredníctvom kníh, riekaniiek, hier s písmenami, tvorivej dramatisácie rozvíjame reč, aktívne počúvanie a komunikovanie. V prostredí materskej školy deti neučíme čítať a písať, ale deti sa hrovou formou dozvedajú o tom, že nositeľom príbehu je text, a nie obrázky. Začínajú chápať, že v knižke je príbeh zapísaný pomocou určitých znakov - písmen. My, učiteľka v materskej škole, sa

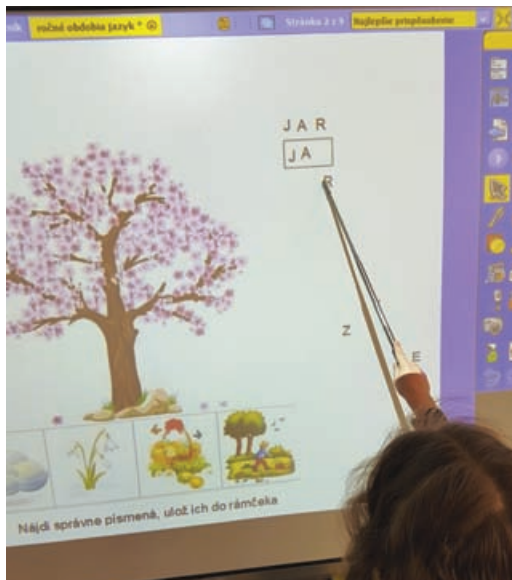
stvá zapísané v knihách, tajomstvá, ktoré na deti čakajú v učebniciach „veľkej“ školy.

Vieme, že zakúpené didaktické pomôcky z projektu „Múdre hranie“ padnú na úrodnú pôdu, prispesujú k lepšiemu vybaveniu našej materskej školy, potešia detičky, prispesujú k ich lepšej pripravenosti na vstup do základnej školy.

snažíme vyvolať u detí zvedavosť a chuť spoznať v ďalšom vzdelávaní písmená a slová, ktoré im pomôžu odkryť tajom-

Text a foto:

Emília Dobošová, MŠ Valaliky

Dištančné vyučovanie ovplyvnilo všetkých

Už uplynul rok odo dňa, kedy sa zavreli brány našej školy.

Žiaci vymenili triedy za domáce vzdelávanie, kriedy a tabuľu nahradili počítače, mobily a tablety. Klasická výučba nadobudla tak trochu podobu sci-fi filmu. Prechod na dištančnú formu výučby výrazne ovplyvnil nielen naše deti, ale aj ich rodičov a učiteľov. Naučili sme sa využívať rôzne formy a prostriedky, akými sa preberané učivo dostane k svojmu adresátovi- žiakovi.

S výnimkou krátkého obdobia, kedy sa mohli aspoň naši najmenší žiaci vzdelávať prezenčnou formou, sme sa opäť všetci ocitli v domácom prostredí. Učitelia sa svojim žiakom prihovárajú v onli-

ne priestore prostredníctvom viacerých platforiem - ZOOM, Jitsi, Messenger,... Žiaci svoje vypracované domáce úlohy a projekty spätne zasielajú prostredníctvom mailovej komunikácie vyučujúcim.

Aj napriek tomu, že sú podmienky výučby sťažené a deti nie sú natoľko motivované ako pri klasickej forme vzdelávania, sa naša škola zapája do viacerých projektov, mimoškolských súťaží a aktivít. Z viacerých spomeniem úspechy našich žiakov v Olympiáde v anglickom jazyku, v ktorej sa Dávid Leško, žiak 9.B triedy, umiestnil y okresnom kole na 1.mieste. Úspech sme zaznamenali aj v Dejepisnej olympiáde, v ktorej sa Samuel Sabo, žiak 9.A triedy, stal jej úspešným rieši-

teľom. Rovnako úspešným riešiteľom v Matematickej olympiáde bol aj Juraj Nagy, žiak 5.A triedy. Deviatci sa zúčastnili online exkurzie s tematikou 2. svetovej vojny. V spolupráci so Slovenským národným múzeom bola pre žiakov formou videoprezentácie realizovaná prehliadka Múzea holokaustu v Seredi. Žiaci sa zapojili aj do ďalších tradičných postupových súťaží – Hviezdoslavov Kubín, Biblia očami detí, výtvarné súťaže (Logo pre tím Slovenska),...Nezabúdame však ani na budúcnosť našich žiakov, a preto sú pre nich organizované online prezentácie stredných škôl.

Všetci veríme, že sa táto situácia spolu so zlepšujúcou sa epidemicou situáciou na Slovensku čosko-

ro zmení a do našich tried sa opäť vráti život a veselá vrava detí.

Martina Kajatýová
Foto: autorka,
Pavol Kacvinský

Jarné podujatia ZUŠ

V každom období je možné hľadať niečo pozitívne, premeniť skúsenosť na krok k lepšiemu.

Takto sa vo vedení Základnej umeleckej školy Valaliky snažíme prístupovať k súčasnému obdobiu, ktoré je v oblasti vzdelávania plné obmedzení. S kolegami cielene prehlbujeme svoje kompetencie v rámci dištančného vzdelávania, čím sa snažíme eliminovať negatíva online výučby. Sme presvedčení, že umelecké vzdelanie, hoci v online podobe, je pre žiakov prínosom, obohacuje ich a pomáha harmonizovať ich osobnosť. Touto cestou chceme poďakovať

najmä rodičom, ktorých spolupráca je pri dištančnom vzdelávaní často nevyhnutná a ktorí považujú umelecké vzdelávanie za hodnotné i v týchto časoch. V jarných týždňoch sme pre verejnosť pripravili Tanečný video koncert, Februárový a Marcový video koncert hudobného odboru. Vyhodnotili sme výsledky školskej výtvarnej súťaže na tému „Lieta nie“. Tešíme sa na Vašu návštevu nášho webového sídla zusvalaliky.sk, kde sú naše podujatia pravidelne zverejňované. Autorkou kresby je **Nataška Šoltésová - 9.ročník**.

Jar s umeleckým nádychom
Vám praje ZUŠ Valaliky

ANTIK Telecom vo Valalikoch

Poskytovateľ optického internetu, ANTIK, pokrýva v našej obci stabilné pripojenie na optike. Slovenský operátor ponúka férový balíček služieb Optický internet s neobmedzenou gigabitovou rýchlosťou v cene 17,92 € + Digitálna TV s najbohatšou ponukou s vyše 150 programami v Základnom balíku light k internetu zadarmo. Už v Základnej ponuke získate **20-dňový HD Archív** s covermi titulov, **MOVIES** s filmami a seriálmi bez reklám a s dabingom taktiež zadarmo, živé pohľady kamier na prírodu alebo situáciu na križovatkách či priame prenosy z kostolov a množstvo ďalších moderných funkcií vrátane automatického sledovania TV aj v mobile vďaka bezplatnej aplikácii **Antik TV**.

Najnovší 4K set-top box k digitálnej TV získate pri prechode od konkurencie vo výraznej zľave **-60%** (len 39€ namiesto 99€), k tomu ľubovoľný TV balík na 3 mes. zadarmo a kopec ďalších výhod. Ak od konkurencie neprechádzate, aj tak máte výraznú zľavu na set-top box len 69€ namiesto 99€. Akcie sú platné od 1. 3. – 30. 6. 2021.

Horúca novinka v ponuke ANTIKU a úplne prvenstvo na Slovensku a v Čechách je vysielanie atraktívnej športovej stanice **Eurosport vo vysokom rozlíšení 4K!** Navyše, všetky služby od ANTIKU sú bez viazanosti a už 20 rokov za nezmenenú cenu.

Už od 17,92 € mesačne tak môžete mať neobmedzený gigabitový optický internet a Digitálnu TV a volania k internetu bezplatne s kopou ďalších výhod.

Okrem toho, že ANTIK poskytuje pevný optický internet, košická spoločnosť prevádzkuje službu **zdieľaných bicyklov** (cca 2000 ks) **už v 7 mestách** na Slovensku a neustále sa rozširuje ďalej.

V Košiciach spustili službu **zdieľaných elektrických skútrov a motoriek v počte 125 kusov**. Novinkou na rok 2021 je **350 kusov elektrických sharingových kolobežiek** od ANTIKU v uliciach Košíc. Ako prví na Slovensku spustili zdieľanie powerbaniek (Verejná batéria) v stovkách požičovní po celej krajine.

Prichádzajúce leto sa očakáva mokré, nakoľko na trase **Družstevná pri Hornáde – Košice** (splavujeme.sk) vznikne trasa na splavovanie na nových **zdieľaných kajakoch**. Dva a pol miestne kajaky budú umiestnené v kontajnerových boxoch, odkiaľ si používatelia ANTIK SmartWay aplikácie budú môcť vypožičať športové kajaky na dobrodružnú jazdu po Hornáde.

K spomenutým službám sa postupne pridávajú elektrické zdieľané bicykle a horské zdieľané elektrické bicykle pre športových nadšencov. Všetky zdieľané služby združuje mobilná aplikácia **ANTI K SmartWay**, potrebná pre vypožičiavanie jednotlivých prostriedkov a využívanie služieb. ANTIK zákazníci ušetria na depozitoch a nižšej tarifíkácii v každej zo sharingových služieb.

ANTI K Telecom je dlhodobo účastníkom na svetových výstavách v Amsterdame, Dubaji a v budúcom roku sa premiérovou predstaví na svetovej výstave Light + Building vo Frankfurte nad Mohanom.

Dôležité odkazy:

Všetky nové lokality na optike nájdete aj na stránke www.antik.sk/pripajame.

Zistite aj konkrétnu dostupnosť na svojej ulici na stránke www.antik.sk/dostupnost

O najbohatšej digitálnej televízii nájdete na stránke www.antik.sk/televizia

Informujte sa viac na 055/30 12345.

ANTIK
t e l e c o m

Celosvetový rebríček Karate KATA juniorov vedú v tomto roku Valaliky...

Valaliky majú veľa známych osobností v umení, kultúre, ale aj v športe. Mnohých sme už v našich novinách vyspovedali, ale momentálnu svetovú jednotku v karate kata juniorov do 18 rokov sme v našej obci ešte nemali. Svetovým lídrom v tejto kategórii je reprezentant SR, náš občan, Adam Stelcl.

Adam, radi by sme vám položili zopár otázok, týkajúcich sa vášho výstupu až na vrchol svetového rebríčka. Kedy ste vlastne začali s karate?

V roku 2013 som mal 9 rokov, keď ma otec vzal na prvý tréning. Karate ma chytilo za srdce a keď vás niečo nadchne, tak máte šancu byť úspešným... ale chce to tvrdú drinu. Spolu s otcom, ktorý je mojim trénerom, sme členmi v klube SZ TJ Metropol Košice. Pod jeho vedením som sa postupne zlepšoval. Asi rok po mojom prvom tréningu som sa zúčastnil na svojej prvej súťaži a vyhral ju.

Otec vás trénuje aj teraz?

Áno, je to tvrdý tréner, ktorý mi nič neodpustí. Ale to je dobre, lebo som sa z tréningu na tréning neustále zlepšoval, až to nakoniec prinieslo vytúžené ovocie. Na Youth league v chorvátskom Umagu som obsadil 1. miesto v kategórii U14. Výnimočné na tomto turnaji bolo, že bol jediným svetovým pohárom pre moju vekovú kategóriu a preto si tento výsledok veľmi vážim. Po domácich víťazstvách som sa v roku 2017 prebojoval do slovenskej reprezentácie a pripojil som sa tak k našim najlepším karatistom. O dva roky nato prišiel môj ďalší veľký úspech na medzinárodnej scéne. V cyperskom Limassole na Youth league som v kategórii U16 obsadil 3. miesto. Po vstupe do reprezentácie sa samozrejme rozšíril aj okruh mojich trénerov.

To však na prvenstvo vo svetovom rebríčku určite nestačilo...

Áno nestačilo, ale predchádzajúce výsledky ma povzbudili k tomu, aby som čo najlepšie vykročil do vyššej kategórie. O pár týždňov som vstúpil do kategórie junior. Táto kategória je významným medzníkom v športovej kariére každého karatistu, pretože jej dosiahnutie vám dáva možnosť zúčastniť sa na turnajoch ako sú Majstrovstvá sveta, Majstrovstvá Európy či dokonca na Olympijských hrách. Vedel som, že ak sa chcem stať jedným z najlepších karatistov sveta, musím tento prechod zvládnuť vynikajúco.

Kedy sa vám podarilo získať Čierny pás, sen mnohých karatistov?

V rámci zlepšovania mojej technickej úrovne sme sa zúčastnili na dvojtyždňovom sústreďení v Japonsku, kde som absolvoval aj skúšky technickej vyspelosti. Japonská komisia uznala moje schopnosti a udelila mi 1.

Dan, čiže čierny pás.

Od vtedy som jeho držiteľom a som veľmi rád, že som

ho získal práve v kolíske karate, v Japonsku. Následne som sa prebojoval na Majstrovstvá Sveta v Santiagu de Chile, kde som obsadil piate miesto v kategórii junior, čo pri mojej prvej účasti na MS vôbec nebol zlý výsledok. Odvtedy som začal výraznejšie stúpať vo svetovom rebríčku vo svojej kategórii.

Prišli ešte aj neskôr nejaké výraznejšie úspechy?

Áno, o pár mesiacov po MS som na Youth league v talianskych Benátkach v kategórii junior obsadil 5. miesto. Tento výsledok bol veľmi dôležitý, pretože mi zabezpečil účasť na Majstrovstvách Európy 2020 v maďarskej Budapešti. Po tvrdej príprave a dobrom výkone som na týchto majstrovstvách Európy obsadil druhé miesto, pričom ma porazil iba úradujúci vicemajster sveta z Turecka. Striebornú medailu z ME v Budapešti považujem vo svojej doterajšej športovej kariére za svoj najcennejší, no zároveň aj najťažší výsledok.

Áké sú vaše plány do budúcnosti?

V tomto období sa už zúčastňujem aj na tých najvyšších seniorských súťažiach, pokiaľ to pandémia Covidu dovolí. Tu sa zúčastňujem už len tí najlepší pretekári z celého sveta. Na mojej prvej veľkej seniorskej súťaži som pochopil, že v svojom cvičení mám ešte rezervy, ktoré musím eliminovať. V tomto roku so sa zúčastnil

už na seniorskej K1 Premier league v tureckom Istanbule, kde som obsadil 11. miesto. Tento výsledok je veľmi cenný najmä vďaka faktu, že o niekoľko mesiacov sa budú konať Olympijské hry v Tokiu. Momentálne som ako športovec zaradený do juniorského olympijského tímu SR pre rok 2021 a taktiež aj v Národnom športovom centre. Mojim hlavným cieľom do budúcnosti je prepracovať sa do najvyššej svetovej špičky v rámci kategórie senior a začať sa presadzovať na medailových priečkach aj v seniorských súťažiach.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa ďalších úspechov!

foto: Dávid Mároši, Pavol Uhrín
Rebríček nájdete na wkf.net/ranking v kategórii junior kata male

Nočný výcvik pilotov

Spoločnosť Slovak Training Academy v najbližších týždňoch uskutoční nočnú fázu výcviku pilotov vrtulníkov. Obyvateľom mestských častí a obcí v okolí medzinárodného letiska v Košiciach sa preto za dočasný diskomfort spôsobený našou činnosťou ospravedľujeme a zároveň prosíme verejnosť o trpezlivosť a zhovievavosť. Intenzita výcviku závisí od mnohých faktorov akými sú počasie či technický stav leteckej techniky.

Naši inštruktori sa však budú snažiť výcvik ukončiť čo najskôr. Nočný výcvik je zároveň neoddeliteľnou a špecifickou súčasťou prípravy pilotov a jednou z najnáročnejších úloh, ktoré náš profesionálny tím inštruktorov vykonáva. Za pochopenie ďakujeme. Verejnosť zároveň môžeme ubezpečiť, že výcvik uskutočňujeme v súlade s právnymi predpismi SR ako aj v súlade s platnou európskou leteckou legislatívou. Rovnako dodržiavame prísne protipandemické opatrenia a naša činnosť riadne schválená regionálnym hygienikom. Kvalifiko-

vaný výcvik pilotov vrtulníkov je našou prioritnou činnosťou a aj vďaka tomu sme v regióne Košíc zamestnali vyše 300 ľudí. Naša spoločnosť sa správa zodpovedne k obyvateľom regiónu v ktorom pôsobí, preto sa pravidelne stretávame a diskutujeme so zástupcami mesta Košice ako aj s ďalšími predstaviteľmi samospráv. Rovnako sme ešte v minulom roku prijali viacero opatrení, ktoré pomohli zmierňovať následky našej výcvikovej činnosti. Naši piloti lietajú vyššie ako stanovuje norma, zmenili sme trasy letov a prestali sme lietať na hlučnom vrtulníku Mi-17. Účinnosť a prospešnosť týchto opatrení opakovane potvrdili starostovia dotknutých obcí a MČ Košíc. Naša spoločnosť vychováva nových pilotov a to aj pre potreby Vzdušných síl Ozbromených síl Slovenskej republiky.

Ďakujeme

Dobré skutky si zaslúžia našu pozornosť. Preto neskôr, ale predsa chceme oceniť iniciatívu majiteľov a pracovníkov Hostinca u Gazdu, ktorí navarili pre deti z „Centra pre deti a rodiny Nižná

Kamenica, rodinný dom Valaliky“ kompletne menu štedrej večere a deťom na prílepkovanie pridali aj niekoľko vianočných darčiekov. Ďakujeme za vašu ľudskosť a spolupatričnosť.

VÝHERCOVIA

Tajničky štvorsmerovky a krížovky, ktoré boli zverejnené v 4. čísle Valalických noviniek 2020, sú JEZULANEK a VILIJA. Lúštitelia so správnymi odpoveďami, ktorým zasielame slovník Tisíc slov abovského nárečia: **Mária Lovasová, Róbert Laboš, Dominika Feketeová, Mária Juríková, Monika Uhlárová a Ľubomír Fečko.**